An Fiosraitheoir

Tasc 1: Ag Fiosrú Focal

1. Cé acu thíos atá ar comhchiall le **gan mhaith**?
   (a) Gan úsáid
   (b) Iontach maith
   (c) Úsáideach

2. Tá an frása **in aice leis** i bparagraf 3. An bhfuil dóigh eile leis seo a rá?

3. Cé acu thíos áta contrártha le **furasta**?
   (a) Falsa
   (b) Deacair
   (c) Sultmhar

4. Tá siopa seodra ag Liam. Ainmnigh 3 rud a thig leat a cheannach i siopa seodra.

Tasc 2: Ag Fiosrú Feasa

1. Cad é ábhar an téacs seo go príomha?

2. Cad é a thaitin leat faoin téacs seo?

3. Luaigh rud amháin suimiúil a d'fhoghlaim tú ón téacs seo.

4. Cad é eile ba chóir do Liam a dhéanamh lena chinntiú nach mbrisfidh gadaí isteach ina shiopa arís, do bharúil?

5. An féidir le madadh a bheith úsáideach ar dhóigh ar bith eile?

cea Rewarding Learning

Gach íomhá agus léaráid © thinkstock.com

4 Bóna an Madadh Faire

Foilseachán de chuid CCEA © 2016

Curaclam Thuaisceart Éireann

Taisce Tuisceana

Bóna an Madadh Faire

Bóna an Madadh Faire

Tá daoine ann ar maith leo madadh a bheith acu mar pheata. Tá daoine eile ann ar maith leo madadh a bheith acu atá ábalta cosaint a thabhairt dóibh nó aire a thabhairt d'áit. Tugtar 'madadh faire' nó 'madadh cosanta' ar mhadadh den chineál sin. Láidir, cliste, ciallmhar agus cróga – is aidiachtaí iad seo a chuireann síos ar mhadadh maith faire. Tá madadh faire ann darb ainm Bóna, ach ní aidiachtaí iad sin a chuireann síos ar Bhóna!

Is é Bóna an príomhcharachtar i leabhar dar teideal *Bóna an Madadh Faire*. Is madadh beag donn é a chónaíonn i Siopa Seodra Liam agus a chodlaíonn i gciseán beag istigh sa tsiopa. **Caitheann** sé bóna thart ar a mhuineál agus, ar ndóigh, sin an fáth a bhfuil Bóna mar ainm air. Tá stopuaireadóir speisialta ar an bhóna seo atá ina aláram buirgléireachta. Thug Liam an stopuaireadóir do Bhóna lena chur i gcuimhne dó go bhfuil obair thábhachtach le déanamh aige, is é sin a bheith ina mhadadh faire. Ach le fírinne, is madadh dearmadach é a dhéanann dearmad ar chuid mhór. Is fearr leis cnámha a chur i bhfolach sa ghairdín ar chúl an tsiopa agus a bheith ina luí sa chiseán ag ligean a scíthe. Is cinnte go bhfuil Bóna chomh falsa le muc!

Is é an obair atá le déanamh ag Bóna ná súil ghéar a choinneáil ar an tsiopa agus fios a chur ar Liam nuair a fheiceann sé gadaí. Ach bhí gadaí ann darbh ainm Robchat agus nuair a bhris sé isteach sa tsiopa oíche amháin, d'imir sé cleas ar Bhóna go **furasta** agus ghoid sé an stopuaireadóir luachmhar gan fhios do Bhóna. Cé go raibh sé go díreach **in aice leis**, ní fhaca Bóna rud ar bith agus níor mhothaigh sé faic. Sílim go bhfuil Bóna deas mar mhadadh ach mar mhadadh faire tá sé **gan mhaith**!

Thaitin an leabhar seo go mór liom mar bhí sé iontach furasta a léamh, sultmhar agus iontach greannmhar. Bhí dúil mhór agam sa phríomhcharachtar, Bóna an Madadh Faire.

Ceisteanna

1. Cé acu abairt atá fíor?
(a) Bíonn madadh faire ag seilg
(b) Is maith le madadh faire a bheith ag rásaíocht
(c) Coinníonn madadh faire súil ghéar ar rudaí

2. Cad é mar a fuair Bóna a ainm?
(a) Is maith leis cnámha a ithe
(b) Caitheann sé bóna thart ar a mhuineál
(c) Níl sé cliste

3. Cén líne sa scéal a insíonn dúinn nach bhfuil cuimhne rómhaith ag Bóna?
(a) Is madadh dearmadach é
(b) Is fearr leis cnámha a chur i bhfolach sa ghairdín
(c) Tá Bóna chomh falsa le muc

4. Cad é mar atá a fhios againn nach madadh maith faire é Bóna?
(a) Ghoid Robchat an stopuaireadóir
(b) Bhí sé i gcónaí ag ithe seodra
(c) Choinnigh sé súil ghéar ar an tsiopa an t-am ar fad

5. Cé acu abairt is fearr a chuireann síos ar bharúil an scríbhneora ar Bhóna?
(a) Is madadh faire iontach é Bóna agus is breá leis é
(b) Is maith leis Bóna cé nach madadh maith faire é
(c) Is fearr leis Robchat ná Bóna

6. Cad é barúil an duine seo den leabhar?
(a) Bhí sé deacair a léamh agus leadránach
(b) Bhí sé furasta a léamh agus bhain sé sult as
(c) Bhí sé furasta a léamh ach gan mhaith

7. Tá an briathar caitheann i bparagraf 2:
(a) san aimsir chaite.
(b) san aimsir láithreach.
(c) san aimsir fháistineach.

8. Cén sórt téacs é seo?
(a) Léirmheas
(b) Dialann
(c) Fógra